Tanulni, tanulni, tanulni!

KÖZGAZDÁSZ

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

I. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM. Ára: 30 fillér. 1959. JÚLIUS 13.

Az egyetemi oktatók értekezletéről

A felvételizőkről

Kik pályázták meg a népköztársasági ösztöndíjat?

Hallgatóink bemutatják munkahelyeiket

Ahol Budapest holnapját készítik . . .

Nem is olyan régen kezembe került a „Budapest holnap" című rendkívül érdekes, és lebilincselő könyv. Ebben a könyvben a figyelmes olvasó előtt feltárul egy új, korszerű közlekedéssel, széles utakkal, épületekkel ellátott, egyszóval minden vonatkozásban ideális, modern, szép város képe. Letettem a könyvet, s kinéztem a Dimitrov térre. Amikor láttam, hogy a Szabadság-hídon megint hosszú sorban állnak az autók és villamosok, akkor valahogy utópisztikusnak tűnt, hogy valaki már az új Budapestről ír, amely a nem legtávolabbi jövő Budapestje.

Ez a kétkedés nem is tűnt el egészen addig, amíg a szokásos nyári üzemi gyakorlat során meg nem ismerkedtem Budapest holnapjával.

Valahogy így történt

Az üzemi gyakorlatomat a Budapesti Városépítési Tervező Vállalatnál, röviden a BUVATI gazdasági-tervezési szakosztályán töltöm. Itt dr. Princz Gyula vezetésével kitűnő szakemberekből álló gárda dolgozik Budapest rövidebb időszakra szóló és távlati tervén.

Itt ismerkedtem meg először a tervekkel, mint a megvalósulás első lépéseivel. Nehéz egy ilyen rövid beszámolóban mindent leírni, amit láttam és tanultam. Írhatnék az új iskolaépítési tervről, az új városkép kialakításáról, rengeteg új dolog van. Itt van pl. a VIII., IX. kerület teljes modernizálásának terve, új körutak építése, vagy az új Nemzetközi Dunavásár építése a Lágymányoson, a Rádió és Televízió épületei és az új vásár szomszédságában, vagy éppen a Víziváros, továbbá az Árpád-hídfők beépítésének problémái.

Talán egy-két érdekesebb dologról.

Most folynak Magyarország új gazdasági körzetekre való beosztásának munkálatai. E munkából a BUVATI-ra esett az ún.

Budapesti Régió kialakitása

és fejlesztési tervének kidolgozása. Ez a Régió egyike annak a kilenc, vagy tíz Régiónak, amelyre Magyarországot a jelenlegi kutatások során mind gazdaságilag, mind közigazgatásilag a legésszerűbben fel lehet osztani.

A Budapesti Régió Tatabányától Salgótarjánig terjed, déli határa Cegléd—Tass vonal. Ez a terület magában foglalja Budapestet és környékét is. A tervezés során megállapíthatják, hogy milyen a jelenlegi helyzet a Régión belül és a fejlődés irányának milyennek kellene lennie, hogy a Régión belüli gazdasági lehetőségeket maximálisan ki lehessen használni. Ez a munka rendkívül széleskörű ismeretet kíván meg mind természet, gazdaságföldrajzi, mind pedig közgazdasági és műszaki téren egyaránt. Nem nélkülözheti a tervező az egyes kapcsolódó tudományágak, geológia stb. ismereteit sem, azonkívül az ipar és mezőgazdasági kérdésekben is jártasnak kell lennie. Ez a munka rendkívül érdekes, sajnos, áttekintő ismertetésére egy rövid cikkben nincs mód.

Érdekesség még a

Nemzetközi Dunavásár terve.

Az idei Budapesti Ipari Vásár már megmutatta, hogy „kinőttük" a Városligetet. A vásár igen gazdag anyaga rendkívül kis területre zsúfolódott össze és a kiállitott anyag áttekintése igen nehéz volt. Ezért egy új területre kellett helyezni a vásárt, ahol a terület nagysága és megközelíthetősége is lehetőséget ad a vásár fejlesztésére. Igy került a vásár a Petőfi-híd budai hídfőjéhez. A beépítetlen, a laza talaj nem bírna el magasabb építményeket. Azonkívül ez az állandó megrendezésre kerülő Nemzetközi Dunavásár igen jellegzetes és érdekes színfoltja lenne Budapest holnapjának, nem csekély idegenforgalmi lehetőséggel. A tervezési munkák már igen előrehaladott stádiumban vannak és a vásár már 1963-ban megnyitja kapuit.

Nagyjából ilyen és ehhez hasonló tervekkel ismerkedtem meg. Magyarország és Budapest holnapját kovácsolni megtisztelő feladat. Ezt a feladatot viszont csak képzett szakemberek tudják elvégezni, ezért nekünk, közgazdászoknak is minden erőnket latba kell vetni, hogy ismereteink a lehető legszélesebb körűek legyenek és adott alkalommal mi is részt tudjunk venni a jövő építésének megtisztelő feladatából. Ehhez még csak annyit. A nyári munkából még egy tapasztalatot szűrtem le. Mi fiatalok nagyon törekszünk külföldre. Egy-egy külföldi utazás, vagy tanulmányút feltétlenül hasznos és sokat tanulhatunk, megismerhetjük más népek szokásait, országait. De vajon mit ér mindez, ha valaki saját hazáját nem ismeri? És mi még nem ismerjük eléggé!

Fodor László

4 KÉRDÉS VIT-KÜLDÖTTÜNKHÖZ

Kövesi Tibor, egyetemünk KISZ-titkára részt vesz a bécsi VIT-en. Hozzá fordultunk néhány kérdéssel és egyben megkérdeztük, hogy hazatértével számoljon be élményeiről.

1.

Milyen érzés VIT-küldöttnek lenni?

— Nagyon boldog vagyok, azt hiszem, helyemben mindenki ezt érezné. Még sohasem voltam VIT-en. Az öröm mellett tudom azonban, hogy ez a kapitalista országban megrendezett VIT nagy felelősséget ró ránk, hogy méltóan képviseljük ott ifjúságunkat. Örülök annak, hogy barátságot köthetek külföldi fiatalokkal, megismerhetem valamennyire a híres szomszédos várost, Bécset.

2.

Hogyan készülsz a találkozóra?

— Közös munkánkat — egy tudományos cikket olvasok majd fel a gazdasági elmaradottság felszámolásának kérdésével foglalkozó konferencián. A cikk címe: „Magyarország a gazdasági felemelkedés szocialista útján". Ebben azt írjuk le, hogy a felszabadulás óta hogyan fejlődött hazánk politikai, gazdasági és kulturális téren.

Tanulmányozom a nemzetközi ifjúsági mozgalom történetét és német nyelvleckéket veszek, hogy az orosz és a német nyelv segítségével jól megértessem magam.

3.

Kikkel szeretnél találkozni?

— Elsősorban a gyarmati fiatalokkal. Rendkívül érdekel a tunisziak, algériaiak helyzete és életkörülményeik. Többet szeretnék tudni a francia és angol ifjúsági szervezetek tevékenységéről, módszeréről. Nagyon szeretném elérni, hogy levelező barátságot köthessünk valamelyik külföldi egyetem hallgatóival.

Itt kell megjegyeznem, hogy többen aggódnak amiatt, hogy disszidens magyarokból is küldöttséget verbuváltak a VIT-re, ahol azok bizonyára mindent elkövetnek, hogy botrányt okozzanak. Ehhez csak annyit: mi tiszta és becsületes szándékkal megyünk Bécsbe és baráti kezet nyújtunk azoknak, akik hasonlóan éreznek és viselkednek. A világ jó érzésű ifjúsága nem engedheti meg az ilyen túlkapásokat. Az osztrák kormány is garantálta, hogy szervei meghiúsítanak mindent, ami gátolná a VIT céljainak megvalósítását. Meggyőződésünk, hogy az ígéretet állják is.

4.

Mit viszel magaddal Bécsbe?

— Elsősorban apró emléktárgyakat. Fényképeket, az egyetem életéről, sokféle sportjelvényt, a lányok pedig csipketerítőket horgoltak. Megköszönöm fáradozásaikat és egyben köszönetet mondok az egész KISZ-nek azért, hogy részt vehetek a világ ifjúságának jelentős találkozásán és hogy külsőségben is méltóan képviselhetjük Bécsben hazánk ifjúságát.

Csepel: Vaszil Kolarov Tsz

A vízemelő motor egyhangúan dohog. Köröskörül káposzta — karfiol — répa pompázik. Szedik az árut a piacra, amott árnyatadó sátorban csomózzák a répát, az út mentén pedig szekérderékba hajigálják a kidobott fás karalábokat.

Pesttől 5 perc járásra, a csepeli Vaszil Kolarov Tsz 205 holdas gazdaságában járunk. Keressük a szakmai gyakorlatukat itt töltő harmadéveseinket. Dezső Imre és Stollár György számvitelesek segítenek a tsz könyvelésében, maguk pedig ismereteket szereznek a mezőgazdaságról, a híres bolgár kertész-szövetkezetről.

A gyakornokok ottjártunkkor éppen a városba mentek nyomtatványokért, így csak az „alsósokkal" sikerült találkoznunk. Sallai Erzsi, Csorba János és Kovács Aranka a tsz alkalmazásában áll a nyári szünidőben. Könyvelnek, leltároznak és szörnyülködnek, hogy milyen sokat kell enni.

Sallai Erzsi megmutatta a munkásszállás-építkezést, mint mondja itt a kertészetben nagy szerep jut az időszaki munkásoknak — részükre épül a szállás.

A hallgatók reggel hétre járnak a tsz-be, jól érzik magukat, egészségesen, jó levegőn élnek.

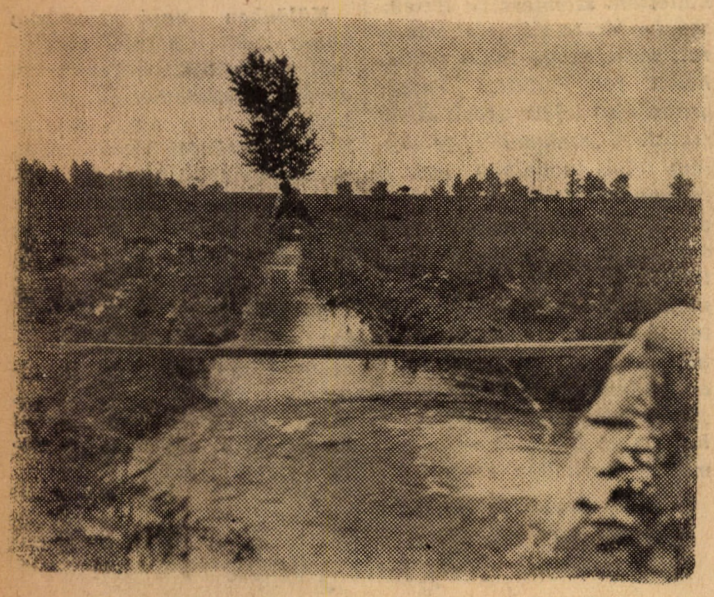

Az éltető napsugár mellett vízre is szüksége van a konyhakerti növényeknek, az pedig van bőven

Nehéz a kapálás, de azt is meg lehet szokni

Első napok a Ganz–MÁVAG-ban

Igen, a III. év elvégzése után nyáron egy hónap üzemi gyakorlaton kell résztvenni minden hallgatónak.

Július 1-én én is elindultam üzemi gyakorlatom helyére, a Ganz—MÁVAG Mozdony- Vagon- és Gépgyárba, hogy eme hallgatói kötelességemet híven teljesítsem. Igaz, akkor még nem tudtam, hogy helyes útirányba megyek-e mivel az üzem hollétéről vajmi kevés fogalmam volt. De azután néhány útbaigazítás segítségével néhány óra alatt a helyszínre jutottam. Ezt úgy kell érteni, hogy meg tudták mondani, hogy hová kell menni társaimmal együtt, akiket szintén hasonló célok vezettek. Természetesen ezt nem felrovásképpen mondom, de a közelmúltban egyesített két üzem területe komoly méretű területet képvisel, ahol eligazodni nem könnyű dolog.

Már az első pillanatokban kellemes meglepetésben volt részünk, amikor is megismertük instruktorainkat, az itt végzett Beller Ilonát, aki a gyárat jól ismeri és érdekes felvilágosításaival tájékoztatott bennünket a gyárra vonatkozó dolgokról. Az első napon az üzemmel ismerkedtünk meg, ahol rendkívül sok érdekes, új dolgot láthattunk, és olyan benyomásokat szerezhettünk, amelyek megkedveltették velünk a környezetet, az üzem munkásait. Egyetlen csalódást csak az üzemi konyha okozott, ahol a „kaja" a menza legrosszabb napjaira emlékeztet.

Remélem a hátralevő idő is kellemesen fog eltelni és sok értékes ismeretet fog számunkra nyújtani.

Palánkai Tibor

A Margitszigeten

Reggel nyolc óra. A Margitsziget még kihalt. A halastónál nem „üzemel" a vízesés, s a Nagyszálló teraszán sem ülnek kávé, limonádé, és fagylalt mellett. Benn a hallban néhány vendég reggelizik. A személyzeti bejárótól most indul el napi beszerző körútjára a kocsi. Erre kapaszkodott fel egyik ismerősünk, *Molnár Mária* III. éves belker. szakos hallgató is, aki a Nagyszállóban tölti a nyári szakmai gyakorlatát az árubeszerzés és raktárgazdálkodás tanulmányozásával. Marika eleget bújja a szállítási szerződéseket, úgy gondolja, nem árt, ha megismerkedik a készpénzvásárlással is, amikor a Lehel piacról, a vásárcsarnokból és egyéb helyekről kell kialkudozni a vendégek asztalára a primőr gyümölcsöt, vagy zöldséget.

A komoly, ünnepélyes hallban a két idősebb portás mellett, fiatal, barna fiú áll. Talán új portástanuló? Nem. Ő is egyetemünk hallgatója, *Száraz György* belkeres, aki dolgozatát: „Az idegenforgalom lebonyolítása, megszervezése — és megvalósítása a reprezentatív vendéglátóiparban" — címmel írja. Instruktorával, Töröknével úgy határoztak, hogy Gyurka alaposan megismerkedik a szállóval. Pár napot a portán tartózkodik, majd az étteremben az üzletvezető mellett figyeli a felszolgálást. Elmegy adatokat gyűjteni az IBUSZ-hoz és más reprezentatív szállodákba, a Dunába és a Békébe.

Jelenleg a portán tartózkodik és azt vallja, szeretem ezt a „bolondokházát", mert minden, mindig változik és szerintem legérdekesebb munkaköre a vendéglátásnak.

Igazi „lánysors" jutott a harmadik gyakorlatosnak *Bérczövi Anikónak*. Szakmai gyakorlatán is teljesen a „konyha környékére" szorították vissza. Az anyagfelhasználással foglalkozik az étel és ital fogyatkozását vizsgálja.

Persze mindhárman ismerik a szállót. Mesélik a történetét, hogy valamikor az egyik szárnya szanatórium volt, a tulaj úgy furatta meg az Ybl fürdő forrását a termálvízért. A kis gazdasszony viszont panaszkodik erre a jó termálvízre, mert magas kéntartalma megsárgítja, tönkreteszi a fürdőkádakat.

Kitűnően érzik magukat, és dicsérik a ragyogó ebédet, amitől csak hízni lehet. Utóvégre miért mentek a vendéglátóiparba?

FIATAL FÉRJEK

Olasz–francia film

Igen, ma ismét együtt van Ettore, Antonio, Giulio, Marcelló. Este van, féktelen jókedvükkel nem tudják, hogy mit kezdjenek. Boldogok a 20 évükkel és úgy ugrálnak az utcán, mint a

vásott gyermekek... Igen, így élnek ők, vidáman és gondtalanul, s nincs semmi a világon, amire közösen ne vállalkoznának, különösen, ha nőkről van szó. Ezen az estén még nem is sejtik, hogy egyikük már titokban megbontani készül örökké-tartónak hitt egységüket és barátságukat. Pár nap múlva Franco feleségül veszi a bájos Donatellát, és azután barátságukat egyre inkább próbára teszi a szerelem. Hiába adják ki a jelszót: „Csak semmi szerelem."

Giulio, a kis ártatlan — így nevezik maguk között Antonio öccsét, mert még soha nem volt nővel dolga, — beleszeret a szép szőke Laurába. Ettorie is megtalálta a kedve szerinti leányt, Marát, a szép szőke milliomosnőt. Nem sokkal később Marcello is egyre gyakrabban marad el a baráti találkozókról, aki szintén szerelmes a szép Lúciába. Antóniót bizzák meg azzal, hogy megmentsék a leselkedő szerelem karjaiból. Antonió ajkáról hamarosan elröppen a szerelmi vallomás. Ez azonban nem színlelés, nagyon is tetszik neki Lúcia, de lám már a lány is ismeri a jelszót; s visszautasítja azzal, hogy: Semmi szerelem! Hiába minden, Ő Marcellót szereti.

Vége hát a régi, vidám, gondtalan ifjúságnak. Franco családapa lett. Ettoret rövid pórázon tartja gazdag felesége, Marcelló pedig állást hajszol, hogy mielőbb megházasodhasson.

Egy este azonban mégis összeverődik az öt barát. Ekkor itallal akarják visszaidézni a gondtalan, fiatalság hajdani mámorát. Mutatóhelyre mennek, de a mulatozás semmiképpen sem sikerül úgy, ahogy azt akarták.

Egyenként, szégyenkezve oldalognak el a mulatóhelyről. Lelkükben az új, váratlan, s számukra még talán túl nagy felelősség szorong, amely érett férfivá tette őket.

Képünkön: Lúcia (Antonella Lualdi) a mentőangyalnak kiküldött és időközben szerelmessé vált Antonióval. (Franco Interlengli)

Köszönjük a terjesztőknek!

Egy újsághoz nem elég az, hogy megírják, és a nyomda elkészítse a példányokat. Ha a terjesztők nem lennének, az újságkötegek olvasatlanul porosodnának a szerkesztőség asztalán, végül csomagolóanyagként fejeznék be életüket anélkül, hogy igazi feladatuknak eleget tettek volna.

A szerkesztőségben pezseg az élet minden második hét elején. Izgatott rovatvezetők rohannak ki az ajtón, hogy néhány perc múlva égre emelt szemekkel, izzadt homlokkal rohanjanak vissza, hogy megírják azokat a cikkeket, amelyeket munkatársaik elfelejtettek elkészíteni. Azután elvonul a vihar. A cikkeket leadják a nyomdába. Mindenki megnyugszik. A tegnapi haragosok testvéri csókot váltanak és szent a béke. Pár nap múlva megérkezik az újságkötet.

A szerkesztőség munkatársai izgatottan olvassák, azután ismét nyugalom és csend honol, csak egy ember dolgozik, de ő három helyett is. Palánkai Tibor, igen Ő, a terjesztők nagymestere. Kivon, oszt, szoroz, számolja a példányokat, mint Harpagon aranyát. Kisebb csoportokat állít össze az újságokból, majd nagyobb csoportokat, és végül a lapok zöme katonás rendben áll az asztalon, várja a terjesztőket cédulával ellátva: Kereskedelmi kar, Ipar kar, stb. És nyílik az ajtó.

Három villámgyorsaságú futóbajnok, fénysebességgel vágtat be a szobába. Két mozdulat. Az első: aláírják az ívet, a második: felkapják az újságot és rohannak. Ők a leggyorsabb, legjobb terjesztők. Lénárd József és Szamosvölgyi Elemér az ipar- és általános karról, valamint Nyitrai Klára a kereskedelmi karról. Elképesztő gyorsasággal osztják szét az újságot évfolyamtársaiknak, majd rövid időn belül visszajönnek, s reklamálnak, hogy egy vagy két darabbal kevesebb az újság, és zsákmányukat megragadva, ismét eltűnnek. Ezután két napig a szerkesztőségben még a legyek is hangfogóval zsümmögnek, mert tudják, hogy nem szabad zavarni Palánkai Tibit, aki postázza a lapokat, melyeket lakásra kell küldeni. Számol, vág, ragaszt, névsort olvas, néha, néha összekeveri a sorrendet, ismét elölről kezdi, s miután mindent elvégzett, hulla fáradtan csendben elmegy, hogy két hét múlva friss erővel és lankadatlan szorgalommal kezdje elölről az egészet.

Szóljon most tehát köszönet terjesztőink felé, azok felé is, akiket nem említettünk meg, mert nehéz munkájukkal lehetővé teszik, hogy olvasóink gyorsan és pontosan kaphassák újságunkat. *Sz—L.*

PORONDPARÁDÉ

Új műsor a nagycirkuszban

A nyár műfaja a szabadtéri színház, a hangverseny és a cirkusz. Ez utóbbi évtizedekig kifejezetten csak nyáron üzemelt. Ha valaki a Városligetben szórakozik márpedig százezrek fordulnak meg ott, szinte természetes, hogy megnézi a Fővárosi Nagycirkusz műsorát. Mit láthat ezen a nyáron?

Nem kívánunk részletesen beszámolni az egymást pergető produkciókról, csak néhány számról szólunk. Mindjárt a műsor elején ragyogó a 9 Dobrits (bolgárok) nyújtógyakorlata. Szédítő, lendületes. Ugyancsak nagy szám a 7 Herwik karusszel-attrakció. A motorral forgatott magas féméptmény a bravúros gyakorlatokkal látványos és izgalmas. Az izgalmat képviseli Rih Aruso kerékpárszáma is. A kis bicikli ajándékozása nagyon bájos, de kár utána azt is produkálni.

A zenehumoristáknak jó volt a verklis számuk. Ötletes a „Jójár, aki kitalálja" tréfás játék.

A műsor szépségét, az új artista, a most végzett Boros Lilla kötéltáncosnő és a jól alkalmazott, jó tematikájú balettkar nyújtja.

Népköztársasági ösztöndíjakról

A tanulás és társadalmi munka terén kiváló eredményeket elért hallgatókat egyetemünk minden évben Népköztársasági ösztöndíjjal jutalmazza.

Ez a kitüntetésnek tekinthető ösztöndíj havonta 700 forintot jelent, de elérése komoly feladat elé állítja a pályázókat. A június 30-ig terjedő vizsgaidőszakban minden vizsgájukat le kellett tenniük, legalább jeles eredménnyel. Megkérdeztük az egyes dékáni hivatalokat, kik azok, akik az említett követelményeknek ebben a vizsgaidőszakban eleget tudnak tenni? A következő neveket és eredményeket kaptuk:

A Kereskedelmi Karon adta be kérvényét a legtöbb pályázó, szám szerint 8 fő. A III. év külker. szakról *Huszár Ernő, Bakonyi Imre* és *Gál József* nevével találkoztunk. Nézzük meg röviden elért eredményeiket.

Mindhárman 4:78 átlagot értek el és annak ellenére, hogy a félévet kitűnő eredménnyel végezték, jelenlegi eredményük komoly felkészülésről ad számot. Kilenc vizsgát kellett ugyanis letenniök az egyhónapos vizsgaidőszak alatt, amiben kétéves szigorlat és egy szigorlatnak is beillő egyéves áruismeret-vizsga is szerepelt.

A tanulás mellett kiváló KISZ-munkát is végeztek. *Huszár Ernő,* az egyetem KISZ v. b. kultúrfelelőse, *Bakonyi Imre,* KISZ csoportvezető, *Gál József* pedig az egyetem Érdekvédelmi Bizottságának vezetője.

A többi évfolyamról *Kaposi Mária, Bognár István, Szilágyi László* I. év. külker. és *Benics László* belker., valamint *Pillis Lóránd* II. évfolyam külker. szakos hallgatók adták be az ösztöndíj iránti kérelmüket, jeles tanulmányi eredményeik alapján.

Szilágyi László tanulmányi felelős nevével már találkoztunk lapunkban. *Pillis Lóránd* nevét kell még kiemelnünk, aki tanulmányi eredményével tűnik ki. Az előző félévben kitűnő eredménnyel végzett és jelenleg is csak egy négyese van. Egész évi rendszeres munkáját tükrözi, hogy vizsgáit rendszerint 8—10 nappal a vizsgaidőszak vége előtt már befejezi. Az Általános Karon találkoztunk az első jelenleg kitűnő hallgató nevével. *Mokker Ernő* I. évfolyam pénzügyszakos hallgató kitűnő eredménnyel végezte az évet. Kiváló eredményének értékét növeli, hogy betegsége következtében — mely ágyhoz köti — nem látogathatja az előadásokat, és így sokkal nehezebb körülmények között tud felkészülni vizsgáira. *Hoós János* III. évfolyam Általános Szakos hallgató az elmúlt évben is kapta a Népköztársasági ösztöndíjat és most 4,85 tanulmányi átlageredménye és KISZ-munkája alapján ismét igényt tarthat erre.

Az említetteken kívül *Arató Jenő* I. év. „B" szakos és *Szamosvölgyi Elemér* II. év. számvitelszakos hallgató nyújtotta be az ösztöndíj iránti kérelmét 4,57, illetve 4,85 átlageredménnyel indokolva. Az ipari karra mindössze egy kérvény érkezett *Marcell Jenő* II. év. hallgató részéről. Ez az egy kérvény viszont alaposan indokolt. *Marcell Jenő* ugyanis kitűnő eredményt ért el, a KISZ-munkában tevékenyen részt vesz, mint a Diákjóléti Bizottság tagja.

Ennyit mondhatunk jelenleg az eredményekről. Amint láttuk, a kérelmek indokoltak. A további eredmények — az elbírálások még nem ismeretesek —, de biztosan a legkiválóbbak kapják a Népköztársasági ösztöndíjat.

NAGY JÓZSEF

Így látja az egyetemet a gólya és a diplomás közgazdász

Egyre feljebb!

Születés és sírás — ma annyi harc az élet!
Ma mindig jobbak születnek:
ezernyi új gyermekével különbül a perc;
s e világvisító, nagy karének,
diadalkürtje holnap-emberkéknek,
befödi elhullt tegnapok porát.

Búcsúztatni nincs idő:
ma minden perc eligértetett;
s ha néhol vádol egy temető,
mint megkövesedett sóhajok,
s kísértet agyunkból ki-beröppenő,
vadságok, végek, sikolyok, halott
szavak lidérces árnyai:
az emberhullámon ringó bölcsők
friss forrása jő megváltani.

Mi tudjuk, hogy úgy is halottak leszünk
az Anyag értelemből lehullt fiai,
égbe megyünk, s nem ismerünk Eget —
a Mindenség fog mellettünk vallani
Büszkeségünkben megtörjük hátunk.
s a mögöttünk jövők lépcsővé taposnak.
de diadalmas az elmúlásunk!

Mi egyre meghalunk; mi mindig többen,
többért maradunk!

Gábor János

Nevelésről, oktatásról, tudományos munkáról tanácskoztak oktatóink

Az évzárás jegyében zajlott le nemrégiben az egyetemi oktatók értekezlete. A szabadságolás és a felvételi vizsgák miatt már nagyon sokan hiányoztak, így a jó rektori beszámolóról nagyobb vita nem is alakult ki.

Háy László rektor elvtárs beszámolt arról, hogy

ez évben előbbre léptünk az egyetemi nevelőmunka területén,

különösen az első évfolyam nevelőtanári rendszere mutatja ezt. A jövőben el kell érni, hogy az oktatók a kollégiumokban is gyakrabban látogassák meg a hallgatókat, ezzel is emberibb kapcsolatot alakítsanak ki.

Az oktatásról szólva Háy elvtárs ismertette, hogy ez évben differenciáltabbá vált az oktatás;

újra megindult egyetemünkön a tanárképzés.

Két említésre méltó dolgot tett még szóvá e téren Háy elvtárs: a hallgatók közül többen, akik államvizsgára ezer oldalakat olvasnak, nincsenek tisztában alapfogalmakkal, tehát gondosabban kell ezt tanítani, másik: a levelezők részére gondoskodni kell az előadásokat és szemináriumokat helyettesítő anyagról, mert csak az írottat kapják, és az nem teljes.

A szemináriumok színvonala emelkedett — hangzik a beszámoló. E téren változatlanul azt kell szem előtt tartanun hogy a szeminárium többle munka, tehát nem szabad tú zsúfolni a hallgatókat, viszo a szeminárium kötelező, ezé színvonalkövetelmény tekint tében nem szabad összetéves teni a tudományos diákkörr

Az egyetemi oktatók mu kájára térve, az egyenlőtle megterhelést említette elsőso ban.

Nem akarunk egyenlősdit — mondta Háy elvtárs —, de el kell érni, hogy, aki az egyetemen van státusban, az itt dolgozzék.

Ezután a tanszékvezetés ke rült sorra, a beszámoló külö nösen az ellenőrző tevékenysé get hiányolta. Fokozni kell tanszékvezetők, a dékánok irá nyító és ellenőrző tevékeny ségét. A beszámoló foglalko zott azzal is, hogy a fiatal ok tatók szakmai képzése elha nyagolt. A tudományos munk terén is felmerül néhány hiá nyosság a 44 aspiráns közül fe lének nincs elfogadott téma terve. Háy elvtárs bejelentet te, hogy az egyetem tudomá nyos terve kialakulóban van s ebben külföldi út, és alkotó szabadság is szerepel.

Külön szóvá kell még tenn

a tudományos tervek hiányát,

amely a beszámolóban is és a vitában is szerepelt. El kel érni, hogy az oktatók mindnyájan ellenőrizhető, teljesíthető féléves tudományos terv szerint dolgozzanak.

Gyakorlaton

Motto: Erre gyere, ne menj arra,
Jobb vállalat ez, mint ama(z)!

Még érezve velőnkben a vizsgák rettegését, az átélt izgalmak deliriumában tántorogtunk be elsején a gyakorlati életbe. Miként jó keresztények az Úr házába, azon áhítattal szívünkben, léptem be a „Csandex" külkereskedelmi vállalat kapuján. A megilletődöttség majd elvette az utóbbi hónapban amúgy is csökkent kapacitású eszemet és szederjes ajakkal csak Beremson Hugó nevét mormoltam, kinek szent neve a Külker. Tanszékről kapott áruokmányomon volt feltüntetve az „Instruktor" rovatban forintban és devizában.

Átdiffundálva egy hatalmas párnás ajtón, olyatén tisztelettel vegyes csodálattal tekintettem szemlesütve Beremson kartársra, a „szakemberre", mint ahogy inasa tekinthetett fel Festetich Tasziló grófra első találkozásuk alkalmával. A „szakember" felelőssége teljes tudatában egyszerre minden világnyelven mormolva nézte át aznapi postáját anélkül, hogy pillantásra méltatott volna. Rövid lelkitusa után megszólítani bátorkodtam. Pro forma számlájából föl sem tekintve, melegen érdeklődött, hogy mi az égnek jöttem ide, mire zavartan rebegtem el betanult mondókámat és burkoltan csodálkozásomat nyilvánítottam afelett, hogy egyáltalán nem tud jöttömről.

Midőn megtudta, hogy különösebb érdek nem fűz személyéhez, több oldalról megvilágította, hogy a külkereskedelem maga a való élet és kézenfogva a vállalatvezetőhöz vezetett, aki az előző hiresztelések ellenére tudott jöttömről és külkeresre való éleslátással hamarosan felvázolta, egyhavi perspektívámat, majd kegyesen a termelésbe bocsátott. „ember küzdj és bízva bízzál" jelige alatt.

Kezdődött a nehezebb szakasz, naponta átlag 30—40 bemutatkozás (gyakorta kétszer-háromszor ugyanannak a személynek). Az illetékes osztályon, hogy kényelmes munkafeltételeket biztosítsanak, az írógép asztalkánál helyeztek el és kényelmemet azonkívül, hogy 5 percenként a hátamon gépeltek, az ég-világon semmi sem zavarta.

Különben napi munkám abból áll, hogy nézegetek. Tudniillik, instruktorom amikor feladatomat abban jelölte meg, hogy nézegessem az osztály munkáját, szerény véleményem szerint kissé tág definíciót adott ügyködési körömet illetően. Már két esetben is előfordult, hogy azt is közölték, hogy mit nézegessek.

Sajnos, munkaidőm lejárt, így most e tudósítást hosszabbra nyújtani nem áll módomban, mert nem szeretném, hogy kollegáim túlórázásomat látván azt mondják: „Lám milyen fiatal és máris stréber".

Rögtön jövök

Falusi trafikok kirakatában, porlepte, fakult városképek között látható gyakran ez a kis tábla. Azt jelenti, hogy a trafikosnéni hazaszaladt megfőzni az ebédet, vagy vizet tölteni a kiskacsáknak. Öreg újpesti suszterunk ajtaján is ez a felirat uralkodik, míg elfogyasztja napi fejadagját a 15,50-es csengődi rizlingből a sarki italboltban.

E családias, vidékies felirat újabban tért hódított egyetemünkön is. Tanszékek ajtaján lóg a vizsgaidőszakban. A karton egyik oldalán vizsgatétel: Ricardó, értéktörvény, statisztika, közlekedéstervezés büszkélkedik, a másikon e szűkszavú értesítés a balga hallgatónak, aki uram bocsá' konzultálni kíván vizsgaidőszakban az inspekciósnál.

A táblácska igazolóan kinn lóg, a tanársegéd pedig zsebrevágja a kulcsot és elmegy feketét inni a büfébe, a szomszédos tanszéken unatkozó inspekciós barátjához, ahol is megvitatják a Balatoni pg. szemináriumok tanulságait, az idei táborozási és külföldi utazási lehetőségeket és fél óra múlva visszatérnek a táblácskával „igazolt" ajtó elé, hátha sorban állnak a konzultálni kívánók.

Persze senki nem jön, s a kis tábla szerepe csupán annyi, hogy jelzi azt a vidékies kihaltságot, amely most már őszig uralkodik az egyetem folyosóin.

FELVÉTELI VIZSGÁK

A vizsgaidőszak után néhány napra elcsendesedtek az egyetem folyosói, és különböző szemináriumi szobák. Július első napjaiban ismét sok leendő hallgató, valamint azok hozzátartozói népesítették be a kánikulai melegben is belül hűs egyetemünket. Hatszáznyolcvan érettségizett leány és fiú jött felvételizni.

Reggel háromnegyed nyolckor

Ma kilencvenkét hallgatót hívtak be. Az aulában gyülekeznek megilletődötten, csendesen beszélgetnek egymással, ismerkednek, régi ismerőseiket keresik, latolgatják, hogy milyen tételeket fognak kapni. Nyolc előtt néhány perccel kinyitják az I-es előadó ajtaját. Betódulnak. Szinte lenyügözi őket a terem nagysága és szépsége. Bevonul a vizsgabizottság, névsorolvasást tart, majd feladja a kidolgozandó történelemtételt. Halk moraj fut végig a termen, majd néhány eligazító szó után ki elfogódottan, ki nagy lendülettel, de mind elkezd írni, írni.

Tíz órakor néhány perc szünet következik. Egyesek rágyújtanak, mások feketézni mennek, a többség azonban csoportokba verődik és tárgyalják a dolgozat esélyeit. Majd újra bemennek. Ismét elcsendesedik az aula. Néhány szülő marad itt kinn, no meg egy tucatnyi már idejáró hallgató. Rögtön beszélgetés indul meg. Míg benn talán izzadnak a matematikai példák megoldásán, kinn a szülők izgulnak, talán jobban, mint felvételiző leányaik, vagy fiaik. Kérdezik az első-, másod-, harmad-, negyedéves hallgatókat az egyetemi viszonyokról, milyen a bizottság, kik a tagjai, néhányan lehetőségekről kérdezősködnek.

Lassan dél lesz már. Egy-két ember kijött már az előadóból, s a figyelem most már rájuk terelődik. Talán a szülők azok, akik kérdéseikkel megrohanják leginkább. Néhány perccel dél után, már mindenki befejezte dolgozatát. Szétszéledtek. A szóbeli vizsga csak két óra tájban kezdődik meg, addig van idő ebédelni, sétálni egyet — lecsillapodni.

Tapasztalatcsere a folyosón

Fél kettő

A harmadik emeleti folyosók benépesülnek. Székek kerülnek elő, s a hét felvételi bizottság szobái előtt kialakulnak a csoportok.

A dolgozatok értékelése már folyik, de néhány eredményt már most meg lehet tudni. — A dolgozatok között kevesebb a kiemelkedő, mint tavaly, de a színvonal átlaga jóval magasabb. Ez érződik ki a felülbírálók véleményéből.

Megkezdődik a szóbeli vizsga. Egymásután mennek be leendő hallgatóink. Ahogy jönnek ki — mintegy húsz, huszonöt percnyi felelés után — a felvételizők nagy sürgésforgása indul meg. Érdeklődnek egymás sikeres, vagy kevésbé sikeres szereplései iránt, a várható kérdésekről, a bizottságról. Egyre magasabb pontra emelkedik az izgalom. Majd ahogy fogy azok száma, akik szóbeli előtt állnak s sokasodik azoké, akik már utána vannak — csitul a hangulat.

Alakul az utánpótlás . . .

— Mi volt az érettségi tételed történelemből? — bizony rég hallottam ezt utoljára, s ma már csak hosszas gondolkodás után jutott eszembe. De itt, a harmadik emeleti folyosón e kérdésre mindenki azonnal tud válaszolni. Mert most ők felvételiznek. Sötétruhás lányok, fiúk, még csak nem is gólyák, de már komoly egyetemi hallgatókhoz illően izgulnak sorukra várva. Érthető. Kb. kétszeres a túljelentkezés, s így csak minden második felvételét kérelmező léphet majd be szeptemberben, akkoron már teljes jogú egyetemi polgárként, az egyetem kapuján. A felvételi bizottságok pedig nyolc napon át vizsgáztatták a több mint hatszáz jelentkezőt — a legjobbakat kiválasztandó közülük.

Azok, akik külker. szakra jelentkeztek, előbb nyelvvizsgát tettek valamelyik nyelvből a Nyelvi Intézetben. Itt elsősorban a képességet, nyelvkészséget bírálták el. Néhány soros szöveg elolvasása, fordítása, rövid beszélgetés tanár és diák között elegendő a tapasztalt oktatók számára a javaslás — nem javaslás kérdése eldöntéséhez.

A jelentkezők többsége oroszból vizsgázott, de sokan választották a németet, angolt vagy franciát.

Meghallgattunk több felvételizőt, beszélgettünk a nyelvtanárokkal is. Így kialakult a többé-kevésbé pontos összkép, amit Tóth Gáspár tanár elvtárs fogalmazott meg arra a kérdésünkre válaszolva, hogyan alakult a jelentkezők nyelvtudása, s nevezetesen az orosz ismerete az előző évek átlagához viszonyítva:

— A színvonal általában határozottan javult, s a különbségek az egyes iskolák nyelvtanítása közötti különbségre vezethetők vissza. Mert sajnos ez még ma így van. De ne gondolja senki, hogy itt a fővárosi és vidéki gimnáziumok közti különbségre gondolunk. Ilyen nincs. Mind Budapesten, mind vidéken vannak jó és kevésbé jó középiskolák, s a nyelvvizsgák csak ilyen eltéréseket mutatnak.

★

Röpködnek a kérdések

Most pedig menjünk fel a harmadik emeletre, nézzük meg néhány felvételi bizottság munkáját.

Az 5. számú bizottságban látjuk Balázs és Kálmán elvtársakat a filozófia tanszékről, Szántai elvtársat a matematika tanszékről, és Csibra István kari KISZ-titkárt.

— Kaiser Irén felel történelemből. Néhány kérdés mutatóban: — Mikor volt a jobbágyfelszabadítás?

— Mikor volt ellenforradalom Magyarországon?

— Beszéljen a társadalmi formákról — ez utóbbinál bizony tapasztalhatók még hiányosságok, az egyes társadalmi formák nem tudatos, inkább csak betanult ismeretéből származó pontatlanságok. No, majd ha felveszik, megtanulja, alaposan . . .

A történelem írásbeli dolgozatoknál elsősorban az adatszerűségre való törekvés a jellemző. Még kevés dolgozatnál vettük észre a materialista történelemszemlélet átérzett és megértett használatát, bár a középiskolai történelemoktatás nagy léptekkel fejlődik felé. Egyébként ott láttunk néhány nagyon értelmes kulturált dolgozatot is, s ma már egyáltalán nem meglepő, hogy többségüket épp vidékiek, vagy a főváros munkáskerületeiből jöttek, írták.

★

Köszöntjük a felvételizőket!

Azt hinné az ember, hogy július első napjaiban már kihalt az egyetem, s csak a negyedévesek államvizsgára készülő csoportjai zavarják meg a csendes folyosók nyugalmát. Pedig dehogy van ez így.

Sötétkékbe öltözött lányok és fiúk özönlik el az előadótermeket, folyosókat, izgulnak, mint mi, egész júniusban, vagy még jobban, hiszen ők ismeretlen emberekkel kerülnek szembe, s életük fordulópontján állanak — felvételi vizsgára várnak. Hatszáznyolcvan érettségizett diák szeretne felvételt nyerni ezekben a napokban, s közgazdászok szeretnének lenni.

A négytagú felvételi bizottságok délután kettőtől végkimerülésig vizsgáztatják az írásbelin már túljutott fiatalokat.

A folyosón izgatottan várakozók kérdésekkel ostromolják a vizsgateremből kilépőket és nagy sóhajjal lép a „következő" a bizottság elé.

Pedig izgalomra semmi ok, a bizottság tagjai kedves, jóindulatú, mosolygó emberek, akik mindent elkövetnek, hogy a vizsgázó zavarát feloldják és kihúzzák belőle a maximális pontszámot.

Egy filmoperatőri ambícióról lemondott fiatalember ül éppen a 2. számú bizottság előtt, s annyira izgul, hogy Gáspár elvtárs valóban egyszerű matematikai kérdéseire csak szaggatott, pontatlan feleletet ad. Pedig egyébként biztosan tudja, hogy a 4 a 2-nek nem 50 százaléka.

Majd egy közepesen érett, matematikából elég gyenge, de a történelmi és politikai kérdésekre meglepő tájékozottsággal felelő karcagi fiúra kerül sor. Érdekes dolgokat mesél a karcagi KISZ és Ifjú Gárda munkájáról. A bizottság jóindulattal és körültekintéssel tett javaslatot sorsát illetően.

Végre egy lány! Sápadt, fekete kislány lép be. Nehéz körülmények között végezte a középiskolát — beteges, anya nélkül nőtt fel. Az iskola érthetetlen okokból nem túl kedvező véleményt adott róla, bár a későbbi jellemzés ezt cáfolni látszik.

Félszeg, zavart kislányra számítottak, s helyette bátor, határozott egyéniséget találtunk. Biztosan, minden elfogódottság nélkül felelt, s még Gáspár elvtárs beugrató kérdéseire is határozottan válaszolt — láthatóan elnyerte a bizottság rokonszenvét, s értékelése nem sok gondot okozott.

Nem így a következő vizsgázó, aki meglehetős gyenge eredményt mutatott mind matematika, mind történelemből, s még olyan alapvető dolgokat sem tudott, mint pl. Japán vagy Svédország fővárosa. Mezőgazdasági technikumot végzett, eldugott kis faluban élt — nem csodálkozhatunk túlságosan az ismeretek hiányán. Lelkes KISZ-tag, jófejű gyerek, kár lenne érte.

A bizottság véleménye erősen megoszlott. Akik mellette voltak, lelkiismeretesen megvizsgáltak minden közrejátszó tényezőt, az embert nézték, a tehetséges embert, aki elől elzárják a tanulás lehetőségét, ha nem veszik fel, akiből az egyetem komoly, értékes szakembert nevelhet. Akik ellene szavaztak, azt mérlegelték, hogy a 680 jelentkező között biztosan sokan lesznek, akik jobb eredményt érnek el, mégsem nyerhetnek felvételt helyszűke miatt, s akkor ezek a jobbak háttérbe szoruljanak egy rosszabb miatt?

Meg kell mondanunk, hogy tárgyilagos, rideg szemlélő egyetérthet ez utóbbi véleménnyel. De emberibb és jóval megindokoltabb azok véleménye, akik a fiú felvétele mellett szavaztak, s ígéretet tettek, hogy egyetemi pályafutásán figyelemmel kísérik és támogatni fogják.

Külker. szakos pályázó jelentkezik — s már első válaszaival felhívta magára a bizottság figyelmét. Nyugodt, pontos, megfontolt — s a nehezebb kérdésekre is kifogástalanul válaszolt. Öröm volt hallgatni — ilyen emberekre van szükség a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen. S ő biztos meg fogja becsülni, annál is inkább, mert két évet töltött termelőmunkában s most megérdemelten nyugtázhatja a bizottság legmesszebbmenő támogató javaslatát.

Így megy ez órákon és napokon keresztül — gyengék és jól felkészült diákok váltogatják egymást —, mind közgazdász szeretne lenni.

Szorgalom — érdeklődés

Az 1. számú bizottság elnöke Vajda elvtárs, tagjai: Cseh Ida, Gyurkó és Szuhai elvtársak. Mikor bejöttünk, egy szombathelyi fiatalember, Horváth Jenő felelt. Zömök, izmos fiatalember, nyílt, értelmes tekintetű. Munkásszármazású. Özvegy édesanyja, két testvére van. Apja 1952-ben halt meg, fűtőházi munkás volt, s róla így ír Horváth Jenő az önéletrajzában: „a leggondosabb apának tartom, hiszen most látom, hogy mennyit törődött velem és velünk". S ez a két sor nagyon jellemző rá. Egy becsületes, szorgalmas, mélyérzésű munkásgyereket mutatott be a felvételi bizottság tagjainak. S ezt példázta felelete is. Nem bemagolt szavakat, de saját gondolatait mondta, látszott rajta, amit megtanult, azt meg is értette, magáévá tette.

Melléfogott? Azért a derültség?

A vizsgabizottság előtt

Vajda elvtárs külkereskedelmi vonatkozású kérdésein néhány pillanatig töpreng, s szép sikerrel válaszol rájuk. Hasonló biztonsággal tájékozott a politikai kérdésekben, s a nemzetközi élet legfrissebb eseményeit is jól ismeri. Valószínűleg el is éri célját, fel fogják venni a külker. szakra. S Horváth Jenő, a fűtőházi munkás fia, ősztől egyetemi hallgató lesz.

Igen érdekes fiatalember Kalóz Sándor. Mindene a földrajz, külkerre is azért jelentkezett, mert rendkívül

Egy kislány felel

érdeklődik az idegen országok, tájak, emberek iránt. Mikor felvetik neki a földrajz szakra való átmenés lehetőségét, ezt válaszolja:

— Szeretném megismerni az egyetemen belül a két szak különbségét, s majd első év végén, ha lehet, valószínűleg kérni fogom áthelyezésemet a földrajz szakra.

S hogy Kalóz Sándor nemcsak az idegen tájak után érdeklődik, de igencsak figyeli hazája, s nevezetesen szülővárosa életét, földrajzi vonatkozású eseményeit is azt jól példázza, hogy rendszeresen figyelte a tsz-szervezést, pontosan tudja, hány szovjet traktor, hány autó, gép érkezett a gépállomásra stb. Lám, ilyen aprónak tetsző dolgok, mennyire megmutatják egy ember gondolatait, élénk érdeklődését a tudás iránt.

Elmenőben megkértük Vajda elvtársat, hogy mint a külker. tanszék vezetője, szóljon néhány szót arról, hogyan értékeli a külkereskedelmi szakra jelentkezők felkészültségét:

— Nem rosszabb, mint az eddigi évek átlaga — mondja Vajda elvtárs —, bár nem éri el egy-egy kiválóbb évfolyam színvonalát. Sokan jelentkeztek külkerre, de csak kevesen tudják, mit is jelent ez tulajdonképpen, mire is vállalkoztak. Ugyanakkor találkoztam néhány jelentkezővel, aki igen jó képességéről tett tanúságot, és számosan vannak olyanok, kikből az egyetemi évek során komoly eredményeket lehet kihozni. Jómagam a felvételek során igyekszem a szakmai érdeklődés csíráit fellelni, s — mint hallottam, sok ilyen vonatkozású kérdést teszek fel a jelentkezőknek —, fejezte be Vajda elvtárs, a külker. tanszék vezetője.

Akadnak gyengébbek is

A 6-os számú bizottság elnöke Polgár Sándor adjunktus elvtárs, kari párttitkár, tagjai: Deákné, Mentes és Hegedüs Miklós elvtársak.

Ismét érdekes felvételizővel találkozunk. Makó Dezső munkásszármazású hallgató, már a középiskola előtt szakmunkásvizsgát tett, s két év kihagyás után kezdett tanulni. Közgazdasági technikumba járt, nagyon érdeklődik a belkereskedelem iránt. Érettségi eredménye bizony csak közepes, s matematika és történelem felelete épp azért nem a legragyogóbb, viszont nagyon jól válaszol Polgár elvtárs kereskedelmi vonatkozású szakkérdéseire, jól ismeri az áruforgalmi és egyéb képleteket stb.

De ne csak a jóról beszéljünk, mutassuk meg a másik oldalt is. Itt van pl. Mohi Csaba. Orvoscsaládból származik, minden lehetősége megvolt a tanulásra és ő mégis közepesen érett. Nagyon jól sportol, kerékpározik, de feleletei nem valami fényesek. Igen felületes, nem eléggé olvasott, amit nála igazán nem lehet körülményeivel indokolni. S ha az előbb azt írtuk, hogy közepesen érett, ez csak tanulmányi eredményeire érthető. Mert Mohi Csaba bizony még messze van attól, hogy érett legyen. Gondolkodása, viselkedése gyerekes. Lehet, hogy otthon a jó ruhát, s a kényelmes életet megadták neki, de hol ismeri ő úgy az életet, mint pl. az említett Makó Dezső. A jól figyelő ember ilyenkor láthatja, hogy a termelőmunkában való részvétel mennyire formálja az embert. Amaz érett, komoly gondolkodás fiú; ez gyerekes, az életnek csak egyik oldalát ismeri. Mindketten közepes érettségit tettek, de mily nagy köztük a különbség. Makó Dezső élethivatásnak választotta a belkereskedelmet, Mohi Csaba talán még fél éve sincs, hogy elhatározta, erre az egyetemre jön. Előbb külkerre, majd iparszakra jelentkezett; több itt a tétovázás, mint az elszánás. Nem tévedünk, ha azt állítjuk, a középiskola után végzendő termelőmunkát éppen az ő számára „találták" ki! S Polgár elvtárs a felelet után el is beszélgetett erről vele . . .

★

Sok felvételizőt hallgattunk meg, több délutánt eltöltöttünk egy-egy felvételi bizottság munkáját figyelve. Nincs tér arra, hogy részletesebben számoljunk be, ám a kiragadott példák eléggé reprezentálják a dolgot. Igyekeztünk itt az érdekesebb felvételi vizsgákról beszámolni, hogy olvasóink képet nyerjenek, milyen felelősségteljes a felvételiztetők munkája. Lehet, hogy frázis, de életekről, sorsfordulókról döntenek. Alapos emberismeret szükséges ide. Rövid pár perc alatt a lehetőség szerint minél jobban fellelni egy-egy fiatalemberben azt, ami képessé teszi őt egyetemi munka végzésére; mindent megtenni, hogy a legjobbak kerüljenek az egyetemre. Az eredményt, majd csak a későbbiek mutatják meg, az új évfolyam jövendő munkája. De hogy a siker alapja megvan, azt tanúsíthatjuk. Ezt a felvételi bizottságok valamennyi tagjának lelkes, áldozatos és nagy szeretettel végzett munkája igéri.

A. G.

Egy női Robinson naplója

Április 17, kedd:

Három napja nem írtam már naplómba. Azóta sok minden történt. A vihar egyre nagyobb lett és aztán elsüllyedtünk. Nagyon féltem. A víz kivetett ide a partra. Ez egy nagyon guszta kis sziget, de sajnos lakatlan. Egy barlangban húzodtam meg. Olyan furcsa, hogy egyedül vagyok, nem tudok senkivel sem szót váltani.

Április 30, hétfő:

Nincs időm írni. Sok a munkám.

Május 16, szerda:

Borzasztóan unalmas így élni.

Június 4, csütörtök:

Egy tucat vadember érkezett a szigetre. Arra sétáltam, de persze úgy tettem, mintha észre sem venném őket. Az egyik ronda huligán jó hangosan kijelentette: „hát nem ennivaló a kicsike?!" Előbb rendőrért akartam kiáltani, de aztán észbe-kaptam.

Gondoltam, rövid úton végzek velük, s visszaszóltam: „Kicsike a maga nénikéje és nem szégyelli, hogy..." Félóra múlva az öregebbek támolyogni kezdtek. Egy óra múlva ketten összeestek, mire a többi felnyalábolta őket, s pánikszerűen menekültek.

Mind elfutott, csak az egyik maradt ott. Egészen helyes pofa, csak ne hordaná az ágyékkötőjét olyan jampisan. Láttam, hogy követ, de én olyan hidegen néztem végig, hogy ahhoz képest egy jéghegy forró zuhany a Rudasban; szóval egyre jött utánam. Megpróbált megszólítani, de én megvetően kijelentettem, hogy lakatlan szigeten nem ismerkedem. A barlangomig követett. A szemtelen. Egy icipicit azért sajnálom, olyan helyes volt, amikor rámnézett azokkal a bús, fekete szemeivel...

Június 7, vasárnap:

Ma sétálni voltunk Péntekkel (aki tulajdonképpen csütörtök, dehát ragaszkodni kell a haladó hagyományokhoz). Csuda muris volt. Én zsákruhában voltam és papucscipőben. Péntek (aki tulajdonképpen csütörtök) felvette a vasárnapi tetoválását. Leültünk egy kőre a parton, én felsóhajtottam: „Milyen jó is, ha az ember nincs egyedül", s lesütöttem a szemem. Ő rámnézett és azt mondta: „Bam pan, liab n r". Hát nem aranyos?!

Június 9, kedd:

Péntek (aki tulajdonképpen Csütörtök), tegnap este séta közben megfogta a kezemet. Én szemrehányóan ránéztem, de nem húztam vissza...

Június 13, szombat:

Csudajót csókolóztunk Péntekkel (aki tulajdonképpen Csütörtök). Megkérdeztem: „Szeretsz", erre hosszan a szemembe nézett és azt válaszolta: „Szeretlek drága kis falatom" ugyanis nagyon gyorsan tanulja a nyelvet.

Július 5, hétfő:

Célozgattam Pénteknek (aki tulajdonképpen Csütörtök) a házasságra. Erre kijelentette, hogy nem érti, sajnos, még csak kezdő a nyelvben.

Augusztus 8, csütörtök:

Ma idéztem neki az Ember tragédiáját: „Ádám, anyának érzem magam". És elpirultam. Mire ő a Bánk bánnal válaszolt: „Nincs vesztes a természetben, csak én".

Aztán kijelentette, hogy neki van pénze, s hogy náluk nem korlátozzák az abortust. Én sírni kezdtem.

Szeptember 11, szerda:

Most jöttünk meg a nászösvényről Péntekkel (aki tulajdonképpen Csütörtök). Nagyon boldogok vagyunk. Esténként kint ülünk a holdvilágos tengerparton. Én szavalok, Ő nagy figyelemmel hallgat. Hiába, nekem színésznőnek kellett volna menni; mondtam is Pénteknek (aki tulajdonképpen Csütörtök), Ő bólintott, azt mondta, hogy az biztos, nagyon jó dolog lehet, kár, hogy ő még nem evett olyat.

December 13, szombat:

Ma találkoztam Vele. Egyedül bolyongtam az erdőben, amikor megláttam. Nagy, széles vállú, keménytekintetű ember. Hullámos fekete haja van, őszülő halántékkal. Szeretem Őt. Nagyon, borzasztóan. Én pici Szombatom!

December 16, kedd:

Szombat és Péntek (aki tulajdonképpen Csütörtök, ma éjjel árviadalt vívnak. Értem. Ugy izgulok.

December 17, szerda:

Szombat hajnalra megérkezett. Szegénykémet nagyon megviselte a dolog. Amikor Péntekről (aki tulajdonképpen Csütörtök) érdeklődtem, csak annyit mondott: „Nagyon rágós volt"...

December 21, vasárnap:

Borzasztó esemény történt. Ma megérkeztek Péntek (aki tulajdonképpen Csütörtök volt) rokonai. Szombatot megölték. Engem üldözőbe vettek. Az erdő felé menekültem. Kétségbeesetten futottam.

... éreztem, hogy egyre közelebb érnek. Már két méterre vannak, már csak egyre, már hallom, közvetlen mögöttem az üldözők lihegését, már-már csak pár lépés az erdő, valaki a vállamra teszi a kezét és akkor, akkor...

„Elkészítve kispörköltnek, uborkasalátával.

Nyam—Hum
konyhafőnök s. k.

(avar)

Balatoni túra

Jóformán le sem zajlott a vizsgaidőszak, mikor a Makarenkó utcai kollégiumból vonatra szállt egy 16 tagú csoport, s meg sem állt az expressz Balatonfüred sátortáboráig. Ez a csoport nyerte meg a kollégium félévi tanulmányi versenyét. A verseny feltétele az volt, hogy minél kevesebb „utóvizsgát" produkáljanak. A másodéves iparszakosok csak egyetlenegy uv-t kaptak ebben a félidőben, így megérdemelték a kétnapos kis kiruccanást.

KÖZGAZDASZ
A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként
Szerkeszti: a szerkesztő bizottság
Felelős szerkesztő: **Bögre Katalin**
Szerkesztőség:
Bp., IX., Dimitrov tér 8. III. 381
Telefon 186—850 (138-as mellék)
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Bp., VIII., Blaha Lujza tér 3
Felelős kiadó: Csollány Ferenc
Nyomatott a Szikra Lapnyomdában
F. v.: Kulcsár Mihály

HALLÓ... (ILLEMKODEX)

Ebben a számunkban a telefonnal kapcsolatos illemszabályokról írunk, hogy elosszuk azt a feltevést, amely szerint a láthatatlanság álarca alatt elfeledkezhetünk a jó modorról.

Elsősorban a telefonálás időpontját kell helyesen megválasztani, ami annyit jelent, hogy nem illik kora reggel, vagy késő este feltárcsázni valakit, hacsak nem valami halaszthatatlan ügyről van szó. Arra is jó ügyelni, hogy lehetőleg ebéd, vagy vacsora közben ne zavarjunk senkit.

Második, de talán legfontosabb szabály az, hogy nem lehet mindent telefonon megbeszélni, elintézni, előfordulnak esetek, amikor személyes megjelenés kívánatos, pl. nem illik egy szülőnek egy tanárt felhívni abból a célból, hogy gyermeke előmeneteléről érdeklődjék.

Telefonon keresztül gratulálni is csak jó ismerősöknek illik. Nagy illetlenség ilymódon részvétünket kifejezni.

Ne feledkezzünk meg arról, hogy annak, aki valakit felhív, be kell mutatkozni. Ilyesformán kezdjünk el beszélgetni: „Jó napot kívánok, X Y beszél..." A hallózást nyugodtan elhagyhatjuk, leglegfeljebb a hívott fél kezdheti meg a beszélyetést, de annak is célszerűbb bemutatkozni, vagy egy tessékkel megvárni, míg a telefonáló megmondja, kivel is óhajt beszélni (hozzátehetjük, hogy a bemutatkozás a legilledelmesebb).

Igyekezzünk minél rövidebben beszélni. A beszélgetést elvben a hívó félnek kell előbb befejezni. Ha férfi és nő folytat magánbeszélgetést, azt a nőnek kell előbb befejeznie.

Megemlítjük még azt, hogy az egyetemen diák és oktató vonatkozásban lehetőleg kerüljük a telefonon történő beszélgetéseket, ügyintézéseket. Sokkal illedelmesebb dolog az ilyesmit személyesen elintézni.

Sónöni

Vegyünk részt nyáron is a KISZ-munkában!

Eredményekben gazdag tanév végéhez közeledünk. A vizsgákkal a tanulmányi munka rövid időre megszakad, de a KISZ-életet azonban a nyár folyamán sem szabad megszüntetni.

A KISZ-tagok kísérjék figyelemmel a VII. Világifjúsági Találkozó eseményeit, gyűjtsenek feljegyzéseket, képeket, hogy majd a tanév beindításakor faliújságokon, vagy esetleg a „Közgazdász" hasábjain keresztül számolhassanak be tapasztalataikról, élményeikről.

A nyár folyamán — helyes lenne — a KISZ-vezetőség egy-egy tagja szenteljen időt arra, hogy meglátogassa az alapszervezet tagjait. Ismerjék meg azoknak életkörülményeit, hozzátartozóit.

Helyes lenne továbbá még az, hogyha a hazautazó kollégisták felvennék a kapcsolatot a helyi KISZ-szervezettel. Járjanak el azoknak megmozdulásaira, rendezvényeikre, tanuljanak tőlük és segítsék őket. A nyár folyamán üzemekbe kihelyezett KISZ-tagok kapcsolódjanak be a helyi szervezet munkájába. Használják fel az időt arra, hogy közelebbről megismerkedhessenek a munkások életkörülményeivel, a munkafolyamatokkal.

Még egyszer: használjuk fel szórakozáson kívül minden időnket arra, hogy közelebb kerülhessünk célunkhoz: a KISZ-szervezetek kommunista közösséggé válásához.

Elalszom az elalvásom

Sokáig nem is gondoltam erre. Éltem, ahogy egy átlagember tud élni, esténként lefeküdtem, reggelig aludtam, reggel fölkeltem és kész. Nem jelentett problémát a dolog. Nyugodtan éltem szörnyű tudatlanságomban, s tán még most is így lenne, ha akkor este... De kezdjük az elején.

Reggel már idegesen ébredtem, s aztán az idegesség egész napra társamul szegődött. Sok dolgom is volt, egy rakás értekezlet, miegymás, egyszóval estére nagyon elfáradtam. Alig vártam az ágyat. Bóbiskolva ültem le vacsorázni. Egész idő alatt az járt a fejemben, milyen jó lesz lehajtani a párnára zúgó fejem, s elaludni, végre elaludni... Aztán ugrás az ágyba, még megigazítom a kispárnám, belefúrom a fejem, lehúnyom a szemem... és most, most micsoda végtelen örömmel elalszom... S akkor, mintha fejbeütöttek volna, mint a szempillantás alatt mindent bevilágító villámcsapás, döbbentett meg a gondolat: hisz én nem is tudom, mikor és hogyan alszom el, én csak lefekszem, hogy aludni fogok, de nem is alszom el, illetve egyszerűen már alszom akkorra, amikorra elalszom, izé... én elalszom a saját elalvásom! Értik ezt? Lefekszem aludni, s egyáltalán semmit sem tudok életemnek e fontos eseményéről. Azt tudom, hogy el fogok aludni... várom ezt az elalvást... s aztán egyszerre csak felébredek. Minden további nélkül. Hogy mikor ébredek fel, azt tudom. Kinyitom a szemem (nyújtózom egyet), s észreveszem, hogy világos van — tehát fönt vagyok, most, ebben a pillanatban ébredtem fel. Vagy jölráznak, s én riadtan, tétován nézek fel, tudom, hogy no, én felébredtem. De az alvásomról nem tudok semmit, értik?! Semmit az ég világon. Hogy én akkor mit csinálok, mire gondolok abban a percben.

Mert reggel tudom, hogy arra gondolok, hogy a fene egye meg, fel kell kelni, s tudom, hogy erre mit csinálok, ti. átfordulok a másik oldalamra, tovább aludni; de soha sem volt még úgy, hogy azt mondtam volna magamban, no, egye meg a fene és elaludtam! s ekkor valóban elaludtam volna. Utolsó gondolat elalvás előtt, és kész. Egy sincs tovább.

Nem, ez még nem történt meg velem. S én csak éltem, gondtalanul, és bohón, nem sejtve, hogy életem eme nagy kérdése megválaszolatlanul áll. De ez az este rádöbbentett erre. Azóta nem hagy nyugodni a dolog. Kétségbeesetten igyekszem meglesni életem e rejtett pillanatát. Naphosszat töprengek rajta, rágom magam. Érzem, nem tudok addig mást csinálni, amíg ezt a rejtélyt meg nem oldom. Mert megoldom, bármi jöjjön is! Ha kell, megiszom két duplát, beveszek Kaffát, Koffeïnt, szobámba rakatok akár tíz Wurlitzert, de addig én nem alszom el, amíg el nem alszom...

Meg fogom lesni az alvást, ezt a piszok, bujkáló gazembert és... szóval akkor el is kapom... izé... meg... tudom... végre...

...No, mi az? Miért vár maga engem?! Hogy ez könyvtár, hogy itt nem szabad elaludni?! Csak egy pillanatra hajtottam le a fejem. Hogy már két órája alszom?! Ugyan kérem, nem látja: !rok, s lehajtottam a fejem, gondolkozni. Hát lehet ilyen humoreszken elaludni?!...

Avar János

ÚTIKALANDOK

Kimegyek az állomásra indulás előtt félórával. Megbüntetnek egy forintra, mert nem a másik kapun mentem be, hanem az egyiken. Mindegy, legyenek boldogok. Elcaplatok a vonatig, tele van. Egy fülkében megkérdezem, van-e még hely. Hümmögnek, hogy nem nagyon. Aztán mégis kiderül, hogy van. Fújok, utána előveszem dr. oec. Kerpály Zénó „Hibridkukorica és valószínűségszámítás" című könyvét. Elmerülök benne.

Újabb alakok jelennek meg. Középkorú, élénk hölgy, rakoncátlan kisfiával. „Van még hely?" Hümmögök, hogy nemigen. Aztán kiderül, hogy mégis van. A hölgy leül. A kisfiú felmászik a csomagtartóra. Anyja rászól. A kisfiú leesik. Útközben megrántja a vészféket, szerencsére következmények nélkül, mert a vonat úgyis áll. A kisfiú szelid dorgálásban részesül, mire sírni kezd. A vonat ijedtében elindul.

— Mondják már, ez a vonat megy Bácsalmásra?

— Nem, ez Csajágröcsögére megy — válaszolom készséggel.

— Jézus, Mária, akkor én rossz vonatra szálltam, Tótlibicére utazom, tetszik tudni.

Szemben öreg vasutas. Eddig boldogult anyósáról beszélt egy fiatal vasutasnak, aki áhitatos képpel hallgatta. Most majdnem gondolkodóba esik, de idejében sikerül megkapaszkodnia.

— Nyugodjon meg nagysága, Tótlibice a csajágaröcsögei vonalon van. Három hónapot töltöttem ott, mint váltókezelő. Hej, azok voltak a szép idők! Micsoda karambolok!

— Ne mondja, tényleg voltak karambolok? Juj, de érdekes lehetett.

— Hát karambolok mindig vannak, mert az emberek olyanok, hogy nem tudnak vigyázni, oszt akkor megvan a baj.

Közben megállunk Kelenföldön. Néhányan kiszállnak, többen be. Én boldog örömmel tapasztalom, hogy a hibridkukorica szaporodási együtthatója felírható a mindenkori karambolszám... pardon, műtrágyamennyiség exponenciális függvényeként.

Örömömben rágyújtok egy Tervre. És ez lesz a vesztem. A középkorú hölgy most már egyenesen engem támad meg.

— Tervet szív, fiatalember? No, a fene érti magát. Én a számba sem venném, tudja?

— Hát mit tetszik szívni?

— Nikotex-munkást — szól és blúzát büszkén kidülleszti.

— Ez igen — bólintok elismerően, s próbálom tanulmányozni, hogy lehet a hibridkukorica szaporodási függvényét sorbafejteni.

— Én még a csirke nyakát is elvágom ám! Nem félek attól sem! A múltkor is jön a férjem huga, hogy azt mondja, vágnád le Juliám, mert én nem birok azzal a gazember Lajossal. Na, meg is ijedek, mert a férjét is Lajosnak hívják, mondom neki, embert én nem ölök a világ minden kincséért sem, dehogy, aszondja, mit gondolsz, hát kiderül, iogy Lajos a kedvenc hízott kappanja, amit sajnál levágni, mert olyan vajszíve van, hogy a múltkor is, amikor a napam beteg volt...

— És levágta? — kérdem én, mint aki érdeklődik a mezőgazdaság problémái iránt.

— A napamat? Levágnám én szívesen, mert kutya egy natura, de...

— A kappant!

— Jaj, azt nem, mert megdöglött közben. Májbaja volt szegénynek, mint ennek a kisgyerekeknek is, azért voltunk a kórházban.

— Oh, szegényke. Hát beteg vagy? — Megsimogatom a srácot, mire az elkezdi vizsgálni a szemüvegemet.

— Nincs őneki kutya baja sem, csak azt hittük. Bezabált zöldszilvából, de a körzeti orvos mindjárt kórházba küld, nem csinál az semmit, csak bezsebeli a sok pénzt, a múltkor vett új nyakkendőt, tegnap meg hat zsebkendőt a mi bőrünkből.

Kiderül, hogy nem zavarja, ha olvasok. Nyugodtan folytatja, közben én is rájövök, hogy hibridkukorica nélkül nem élet az élet, és a szaporodási együttható-függvény sorbafejtve konvergens.

Azt is megtudom, hogy a Tótlibicére utazó hölgy soha nem süt más tésztát, mint piskótát, mert a tyúkjai sokat tojnak, és különben is ez a legolcsóbb, továbbá, hogy most meglátogatja a barátnője elvált férjének második feleségét a tótlibicei Közkórházban, ahol alhasi izomrenyheség miatt fekszik. Piskótát visz neki.

A gyerek felnyög a padlóról, ahová időközben letelepedett, és a középkorú hölgy leveszi egyik szatyrát. Úgy sejtem, megkínál piskótával, ezért bizonyos jóindulat kezdi arcom kényszeredett mosolyát megbocsátóvá varázsolni. Piskóta helyett azonban csak egy fél üveg langyos víz kerül elő, mire az arcomon terjengő jóindulat intellektuális szigornak ad helyet, és tüntetően olvasni kezdek, mert szerzőm közelítő módszereket sorol fel, melylyel magasabbrendű egyenleteket előbb-utóbb meg lehet oldani, s ez jót tesz a hibridkukoricának.

A baj csak ott kezdődik megint, mikor a víz elfogy, a középkorú hölgy bort vesz a büféstől, attól megfájdul a feje, tőle pedig az enyém. Ugyanis részletes felvilágosítást kapok férje káros szenvedélyeiről, és az ezredről, ahol fiatalkorában szolgált, valamint a nagyszülők halálának okairól, nem feledkezvén meg a császármetszésről, mellyel valamennyi gyerekét, az itt jelenlevőt világrahozta, úgyszintén az ellenforradalommal kapcsolatos véleményéről, mely lényegében megegyezik a pártéval, de arról külön véleménye van pl., hogy miért Pesten tört ki és nem Tótlibicén. Sose sikerült megtudnom, hogy miért, mert a kisfiút ki kellett vinni a kocsi végébe, s mire visszajöttek, hölgyünket ismét a karamboltéma érdekelte.

Közben a könyvemnek vége lett. Kiderült, hogy a közelítő módszerekkel megoldott egyenlet irracionális, hogy tehát pozitív eredményt nem ad, és így a hibridkukorica, vagy visszafele nő, vagy nincs is. Zárszóban a szerző bevallja, hogy nem tudja, mi a hibridkukorica, és művét csak azért írta, mert valamiről kell írni, ha az ember kandidátus akar lenni és szerette volna bebizonyítani, hogy matematikai módszereket akkor is érdemes alkalmazni a közgazdásgtudományban, ha azok konkrét eredményre nem vezetnek, mert hát miért is ne?

Visszafelé egész másképp utaztam. Ifjúkorom legjobb barátja ült fülkémben, akit egy éve nem láttam. Köszöntünk és könyvünkbe mélyedtünk. Félúton megkérdeztem, hogy van, válaszolt is volna, de — mert az emberek olyanok, hogy nem tudnak vigyázni, oszt megvan a baj — összeütköztünk egy másik vonattal és a levegőbe repültünk. A túlvilágon pedig nem sikerült eddig felkutatnom.

Sárközi

Jegyzet-sajtóhiba pályázat

A vas tartóssága, egyenletes, azonos zamata és könnyebb köpülhetősége érdekében a pasztőrözött tejszínt érlelik. (Külker. áruismeret, mez. gazd. 55. oldal.)

(Furcsa vas lehet ez.)

Friss gyümölcsöt és főzelékfélét csak rezonálisan lehet értékesíteni. (K. k. áruismeret, mez. gazd. 81. oldal.)

(Szezonálisan még elképzelhető.)

A lakás ugyanis az az egység, mely a legkisebb társadalmi közösség, a család elhelyezésére szolgál. (Népgazd. terv. 303. oldal.)

(Ezt azért jó tudni!)

Egyes növényeknél figyelembe kell venni azt is, hogy köztes (pl. bab), vagy szegény (pl. napraforgó) növényként is termelik. (Népgazd. terv. 191. old.)

(Szegény napraforgó, hol ment tönkre?)

Ha pl. a tervben előirányzott nyersvastermelés 600 000 tonna, akkor azt megszorozzuk az 1 tonna előállításához szükséges koksz mennyiségével, pl. 1,2 tonnával, ami megadja, hogy a nyersvastermeléshez 620 000 tonna kokszra lesz szükség. (Népgazd. terv. 134. oldal.)

(600 000 × 1,2 = testvérek között is 720 000.)

,,, valamint az anyag- és csecsemő- és gyermekvédelem. (Népgazd. terv. 327. oldal.)

Minél nagyobb mennyiség áll x-ből a fogyasztó rendelkezésére, és minél kevesebb x-ből, annál nagyobb az az y mennyiség, amely x-nek egy további egységét helyettesíti. (Elm. tört. II. 98. old.)

(Itt valami nem stimmel!)

...a társadalmi munkamegosztásban való bakpacsolódása szempontjából. (Elm. tört. II. 40. oldal.)

Kanyarogjunk most vissza az osztrák iskolához... (Elm. tört. II. 50. oldal.)

(Felhívás a keringőre?)